УДК 1(091)
DOI: https://doi.org/10.17721/2523-4064.2025/13-7/14

Олександр НЕЗДОЛЯ, асп.
ORCID ID: 0009-0000-8406-7269
e-mail: s.nezdolia@gmail.com
Київський Національний Університет імені Тараса Шевченка, Київ, Україна

СИМУЛЯКР ЦИФРОВОЇ СУБ'ЄКТНОСТІ: АНАЛІЗ ФЕНОМЕНА "AI-МІНІСТЕРКИ" АЛБАНІЇ

Вступ. ***Розглянуто феномен віртуальної "міністерки" Diella, представлений урядом Албанії як інноваційний учасник політичного процесу. Підкреслено, що попри персоніфіковану риторику, ця система не має юридичного статусу й функціонує як інструмент опрацювання даних, тоді як її політична презентація створює ілюзію суб'єктності. Метою статті є з'ясування того, як медійне конструювання цифрової фігури впливає на уявлення про суб'єктність штучного інтелекту та межі його застосування у публічному управлінні.***

Методи. ***Використано герменевтичний і дискурс-аналітичний підхід, порівняльний аналіз моделей впровадження ШІ в Албанії та США, а також нормативний аналіз настанов Європейської Комісії для етичного використання штучного інтелекту. Джерельну базу становлять політичні заяви, журналістські розслідування, офіційні документи та наукові концепції (зокрема, ідея симулякра Ж. Бодріяра).***

Результати. ***Показано, що фактичне застосування Diella обмежується технічними рекомендаціями для державних закупівель і перебуває під контролем людських експертів. Персоніфікація системи створює розрив між її реальними можливостями та публічним образом, що підсилює ризики хибного приписування суб'єктності. Установлено також потенційні етичні проблеми: відсутність прозорих механізмів аудитування, ризики алгоритмічної дискримінації та можливе розмивання політичної відповідальності.***

Висновки. ***Доведено, що албанський кейс ілюструє появу цифрового симулякра – технологічного образу, що виконує символічну функцію, не маючи реальної суб'єктності чи автономії. Наголошено, що антропоморфізація ШІ суперечить європейським етичним стандартам і може призвести до неправильного розуміння ролі алгоритмів у державному управлінні. Аргументовано необхідність чіткого нормативного регулювання та прозорості алгоритмічних систем, аби уникнути суспільних і політичних спотворень.***

Ключові слова: ***штучний інтелект, цифрова суб'єктність, симулякр, антропоморфізація, алгоритмічна підзвітність, публічне управління, етичні стандарти ЄС.***

Вступ

Упродовж останнього десятиліття штучний інтелект став одним із ключових чинників трансформації суспільно-політичних систем. Технології опрацювання даних, автоматичного аналізу рішень та підтримки комунікацій суттєво змінюють структуру взаємодії між громадянами й державними інституціями, а також впливають на характер публічної влади. На тлі цих змін особливого резонансу набув випадок Албанії, де у 2025 році уряд презентував віртуальну "міністерку" *Diella*, штучний інтелект, який було публічно позиціоновано як нового учасника державного управління. Через свою символічну форму та персоніфіковану риторику цей кейс викликав широку дискусію щодо можливості існування цифрової суб'єктності, меж технологічної автономії та потенційних викривлень у сприйнятті ролі ШІ в політичному житті.

Питання про те, чи здатні інтелектуальні системи виступати політичними "акторами", пов'язане з ширшими проблемами філософії технологій та етики цифрового врядування. У науковому дискурсі домінує підхід, згідно з яким штучний інтелект не може бути суб'єктом ані моральної, ані юридичної відповідальності. Водночас у публічному просторі набувають популярності практики антропоморфізації, коли технологічні системи презентують у ролі "радників", "асистентів" чи навіть "керівників". Така тенденція створює ризик формування хибного уявлення про автономність ШІ та розмиває межу між інструментом і суб'єктом дії. Особливо гостро ця проблема виявляється у політичному контексті, де наративи персоніфікації здатні маніпулювати довірою громадян і, можливо, змінювати структуру владних відносин.

Метою цієї статті є аналіз феномена *Diella* як прикладу формування цифрової суб'єктності в політичному дискурсі та критичне осмислення цієї практики у світлі європейських етичних настанов щодо використання штучного інтелекту. Методологічно дослідження спирається на порівняльний аналіз моделей використання ШІ в Албанії та США, а також на герменевтичний і дискурс-аналітичний підходи до інтерпретації політичних наративів. Значну увагу приділено етичним принципам, сформульованим Європейською Комісією у *Ethics Guidelines for Trustworthy AI* (2019), які визначають межі відповідального застосування алгоритмічних систем.

Методи

У дослідженні поєднано герменевтичний та дискурс-аналітичний підходи, які дозволяють інтерпретувати політичні заяви та публічні статті стосовно феномена віртуальної "ШІ-міністерки" Албанії. Було використано порівняльний аналіз для зіставлення албанської моделі впровадження ШІ з американською стратегією алгоритмічного врядування, що дає змогу виявити різні підходи до репрезентації та інституціоналізації технологій. Нормативний аналіз ґрунтується на "Ethics Guidelines for Trustworthy AI" Європейської Комісії (2019), які слугують критеріальною основою для оцінювання етичних та правових ризиків антропоморфізації ШІ. Також залучається концепція симулякра Жана Бодріяра (2004), яка дозволяє осмислити символічний характер політичного образу Diella та розрив між її технічною сутністю і публічним представленням.

Результати

Призначення та функціонування віртуальної "міністерки" Diella в Албанії: політичний контекст і технологічна специфіка. У вересні 2025 року албанський уряд оприлюднив рішення, яке одразу привернуло увагу світової спільноти: йдеться про призначення першої у світі "міністерки штучного інтелекту", цифрової

© Нездоля Олександр, 2025

системи під назвою *Diella*. Цей жест було подано як історичний крок держави до технологічної модернізації, а прем'єр-міністр Еді Рама заявив, що нова міністерка має "вісімдесят три цифрові дитини" (Albania's AI minister is 'pregnant' …, 2025), покликані допомагати депутатам у поточній парламентській роботі. Такий спосіб презентації одразу створив враження не просто технічного інструменту, а своєрідної персоніфікованої фігури, яка отримала місце в урядовій структурі. Саме ця риторична оболонка стала визначальною у формуванні суспільного сприйняття *Diella* та спричинила появу численних дискусій про статус і роль штучного інтелекту в політичному процесі.

Попри публічну гучність, нормативний статус *Diella* залишається вкрай невизначеним. У наявних джерелах немає повного тексту президентського указу (Shkruar nga Pamfleti, 2025), що затверджує її посаду або окреслює юридичні межі діяльності. Відомо лише, що прем'єр-міністру було надано повноваження щодо впровадження віртуальної міністерки, однак зміст і процедури реалізації цих повноважень залишаються поза публічним доступом. Конституція Албанії водночас чітко визначає, що міністром може бути лише фізична особа, що створює концептуальний розрив між наявною правовою системою та політичним жестом персоніфікації алгоритму.

Заявлена мета створення *Diella* полягає у підвищенні прозорості публічних закупівель – сфери, яка традиційно вразлива до корупції. В урядових коментарях підкреслюється, що система має виконувати частину аналітичних функцій у державних тендерах. Як зазначає TIME, заплановане застосування *Diella* насправді доволі вузьке і стосується лише чотирьох етапів тендерного процесу (Pillay, 2025): формування технічного завдання, визначення критеріїв допуску учасників, розрахунку верхньої межі вартості пропозиції та перевірки коректності поданих документів. На всіх цих етапах роль ШІ обмежується наданням рекомендацій, тоді як остаточне рішення зобов'язаний ухвалювати людський експерт. Це створює суттєвий контраст із образом "міністерки", який просувався у публічному дискурсі.

Представники Національного агентства інформаційного суспільства Албанії наголошують, що всі дії *Diella* ретельно фіксуються (Pillay, 2025) та відбуваються у захищеному технічному середовищі. Водночас вони визнають, що механізми, за допомогою яких громадяни зможуть отримувати доступ до пояснення рішень системи, ще не визначені. Обіцянки прозорості та "пояснюваності" залишаються декларативними, оскільки не підкріплені практичними інструментами доступу або громадського контролю. Саме ця невизначеність посилює суперечність між образом технології як суб'єкта та її реальними можливостями як інструменту опрацювання даних.

Історія розвитку *Diella* показує, що віртуальна "міністерка" не є принципово новою системою. До свого "підвищення" вона працювала на платформі e-Albania як чатбот для громадян, допомагаючи їм отримувати різні державні послуги. За інформацією TIME, *Diella* обробила майже мільйон взаємодій (Pillay, 2025) та на їх основі видала понад 36 тисяч офіційних документів. На її міністерському вебресурсі навіть зазначено символічну дату "народження" – 19 січня 2025 року, що лише посилює риторичну персоніфікацію, яка супроводжує проєкт.

Попри це, технічні характеристики системи залишаються непублічними. Відомо лише, що *Diella* створена Національним агентством інформаційного суспільства у співпраці з Microsoft на основі модифікованої версії моделі GPT від OpenAI (Kryeziu, 2025). Проте структура цієї моделі, набір даних, процедури аудиту та незалежного оцінювання якості відсутні в публічному доступі. Це ставить під сумнів можливість зовнішньої експертизи та зменшує рівень довіри до задекларованих цілей прозорості.

Однією з ключових проблем є питання відповідальності. Оскільки *Diella* не є суб'єктом права і не має жодного юридичного статусу, вона не може відповідати за результати опрацювання інформації або за рекомендації, які видає. Усі рішення формально залишаються в компетенції людських посадовців, проте публічне представлення *Diella* створює враження, ніби частина владних функцій покладена на цифрову систему. Така двозначність породжує ризик того, що громадськість сприйматиме технологічний образ як реального політичного актора, хоча фактична відповідальність розподілена інакше.

У цьому сенсі феномен *Diella* набуває статусу медійної фігури, створеної для репрезентації політичної модерності, але позбавленої реальної суб'єктності (Marković Khaze, 2025). Попри заявлену інноваційність, її функціонування позначене браком прозорості, відсутністю нормативних регламентів і розмиттям меж відповідальності. Саме це поєднання технологічної інструментальності та політичної персоніфікації робить албанський кейс важливим для філософського аналізу, оскільки він демонструє, як у цифрову епоху може формуватися образ суб'єктності, що існує передусім на рівні наративу та політичного символу, а не на рівні реальної дії.

Стратегії впровадження штучного інтелекту в державному управлінні США та феномен Diella: порівняльний аналіз. Поява віртуальної "міністерки" *Diella* в Албанії набуває особливої виразності, якщо розглянути її не ізольовано, а в контексті глобальних тенденцій використання штучного інтелекту в державному управлінні. Найпоказовішим для такого зіставлення є досвід Сполучених Штатів, які влітку 2025 року представили масштабну національну стратегію розвитку й інтеграції ШІ (America's AI action plan, 2025) – документ, що визначає системний підхід до цифрової трансформації всіх ключових адміністративних інституцій країни. Це дає змогу поставити поруч дві принципово різні моделі: з одного боку – американську, інституційно врегульовану та орієнтовану на ефективність, а з іншого – албанську, у якій цифрова система постає в ролі гіперперсоналізованої політичної фігури.

Американський план передбачає глибоку модернізацію державних сервісів шляхом упровадження інтелектуальних технологій у роботу соціальних відомств, податкових органів, систем цивільного захисту та інших ключових сфер. ШІ в цьому контексті має допомагати державним службовцям опрацьовувати великі обсяги звернень громадян, пришвидшувати ухвалення рішень, виявляти помилки чи зловживання, а також прогнозувати ризики надзвичайних ситуацій (America's AI action plan, 2025). Ідеться не про створення окремого "цифрового управлінця", а про поступову автоматизацію рутинних процесів, які традиційно забирали значні людські ресурси й час. Уряд США підкреслює, що всі такі системи повинні діяти під наглядом посадовців, бути прозорими у своїх алгоритмах і не розмивати відповідальність. Іншими словами, технологія тут слугує продовженням людської дії, а не її імітацією.

Особливо важливо, що американська стратегія наголошує на неможливості персоніфікації інтелектуальних систем (America's AI action plan, 2025). Модель, яку пропонують США, принципово відрізняється від албанської тим, що жоден із запланованих або вже впроваджених інструментів не претендує на роль самостійного учасника політичних процесів. Усі вони залишаються лише інструментами підтримки рішень, а відповідальність за наслідки цих рішень покладається виключно на людей. Таким чином, технологія у США ніколи не втрачає свого службового характеру.

Албанська модель, навпаки, рухається у площині персоніфікації технології. *Diella* була представлена не як інструмент, а як окрема фігура в політичній ієрархії – "міністерка", якій надано символічний портфель повноважень і навіть "цифрових дітей-асистентів". Якщо в американському підході ШІ залишається знаряддям, то в албанському – перетворюється на подобу суб'єкта, що начебто виконує функції державного управління. Важливо, що при цьому відсутні прозорі нормативні документи, які визначали б обсяг її реальних компетенцій, ступінь автономії чи механізми контролю. Формально *Diella* не володіє ані юридичною відповідальністю, ані правовим статусом, але водночас у риториці уряду постає як повноцінний учасник політичного процесу.

Порівняння цих підходів дозволяє побачити, що між ними існує не просто адміністративна, а концептуальна різниця. Для США ключовим є посилення інституційної спроможності держави за допомогою технологій; для Албанії – формування символічного образу "цифрової модерності", у якому технологія одержує обличчя, голос і вигляд, але не реальну суб'єктність. У цьому сенсі американська модель будується на логіці раціональної модернізації, тоді як албанська – на логіці симуляції, де цифровий образ заміщує політичну функцію і стає самостійним знаком управління.

Такий контраст демонструє, що *Diella* може бути проаналізована не як приклад прогресивного використання ШІ, а як вияв гіперреальності – ситуації, коли образ влади перестає відповідати її фактичному механізму (Бодріяр, 2004). Саме ця різниця і визначає концептуальну цінність порівняння. США показують інституційний шлях технологічного розвитку, тоді як Албанія демонструє символічний, у якому технологія не стільки управляє, скільки "грає роль" управлінця.

Етичні настанови Європейської Комісії та критика антропоморфізації штучного інтелекту. Дискусія навколо появи віртуальної "міністерки" *Diella* в Албанії потребує розгляду у світлі міжнародних етичних стандартів, які визначають межі відповідального використання штучного інтелекту в публічному управлінні. Одним із найважливіших документів у цій сфері є *Ethics Guidelines for Trustworthy AI*, підготовлені Європейською Комісією (European Commission …, 2019). Цей документ став одним із перших системних підходів до питання, яким чином інтелектуальні системи можуть бути інтегровані в різні сфери суспільства без порушення базових принципів демократичного устрою, прав людини та інституційної підзвітності.

Європейські етичні настанови будуються на уявленні про те, що технологія не може замінити собою людську суб'єктність, відповідальність або автономію. У документі наголошено, що штучний інтелект має розглядатися виключно як інструмент, який розширює можливості людини, але не перебирає на себе її роль. Особливо підкреслюється, що алгоритмічні системи не повинні набувати статусу автономних агентів у соціальних чи політичних процесах, оскільки вони позбавлені здатності до морального судження, наміру та саморефлексії (European Commission …, 2019). Це безпосередньо суперечить практиці персоніфікації ШІ, яку ми бачимо у випадку *Diella*, і створює кут зору, у якому албанський кейс можна трактувати як відхилення від європейських етичних стандартів.

Центральною ідеєю настанов є принцип підзвітності. Європейська Комісія вимагає, щоб будь-які рішення, у яких бере участь штучний інтелект, залишалися у зоні відповідальності конкретних людських посадовців. Такий підхід покликаний усунути ризик втрати контролю над процесами ухвалення рішень, які мають значення для громадян. Антропоморфізація ШІ (надання йому людських характеристик, образів і мовленнєвих позначень) розглядається як небезпечний крок, що здатен викликати в суспільства ілюзію автономії алгоритмів. Оскільки ШІ не має власної волі, намірів чи моральної агентивності, то будь-які спроби представити технологію як суб'єкта вводять громадськість в оману щодо реальних механізмів ухвалення рішень.

У цьому контексті віртуальна "міністерка" *Diella* становить особливу проблему. Її публічне представлення як "посадової особи", наділеної власним портфелем повноважень, створює образ, який суперечить фундаментальним настановам ЄС щодо прозорості та відповідальності. Технологія, незалежно від складності чи автономності окремих її модулів, не може нести юридичної чи моральної відповідальності. Створення цифрової постаті, яка претендує на політичну роль, породжує двозначність у сприйнятті державної влади. Формально вона залишається людською, але символічно – переноситься на алгоритм, що не може бути ані обраним, ані підзвітним громадянам.

Guidelines наголошують також на принципі зрозумілості: громадськість повинна мати доступ до інформації про те, яким чином працюють інтелектуальні системи, які дані вони використовують і які обмеження мають їхні алгоритми (European Commission …, 2019). У випадку *Diella* таких даних не оприлюднено (Pillay, 2025). Немає інформації про тренувальні набори даних, про структуру моделей, про протоколи нагляду або про процедури аудиту. Відсутність цих базових елементів робить її функціонування непрозорим для суспільства, що суперечить вимозі ЄС щодо пояснюваності штучного інтелекту. Антропоморфізована форма подавання лише посилює проблему: вона заміщує інформацію про реальну архітектуру алгоритму видовищною риторикою про "цифрових дітей" або "міністерську" роль ШІ.

Нарешті, настанови підкреслюють принцип недискримінації і справедливості: будь-яка система, що виконує аналіз суспільно значущих процесів, повинна бути ретельно протестована на упередженість. У випадку *Diella* не існує відкритих підтверджень того, що подібні аудитні процедури проводилися, хоча її заявлена функція включає аналіз державних закупівель – сфери, надзвичайно чутливої до ризиків дискримінаційних рішень.

Таким чином, оцінена через призму європейських етичних стандартів, *Diella* постає не як інноваційний крок у цифровізації державного управління, а як символічна конструкція, що суперечить ключовим вимогам відповідального використання штучного інтелекту. Антропоморфізація цієї системи не лише вводить громадськість в оману щодо реального механізму ухвалення рішень, але й створює ризик розмиття людської відповідальності та порушення принципів прозорості.

Отже, феномен *Diella* слід розглядати не як показник прогресу, а як приклад того, до яких небажаних наслідків може призвести порушення фундаментальних етичних засад, сформульованих Європейською Комісією.

Дискусія і висновки

Поява віртуальної "міністерки" *Diella* в Албанії стала показовим епізодом сучасних трансформацій у сфері державного управління, де технологічні інновації дедалі частіше подаються не лише як інструменти, а як елементи політичної символіки. Проведений аналіз дає змогу зробити кілька узагальнень, важливих як для філософського осмислення цифрової суб'єктності, так і для оцінювання ризиків, пов'язаних з антропоморфізацією штучного інтелекту.

По-перше, кейс *Diella* демонструє, що персоніфікація штучного інтелекту може створювати враження появи нового "актора" політичного поля, хоча технологія не має ані правового статусу, ані етичної автономії. Така риторична практика формує символічну фігуру, що імітує суб'єктність, але не може її втілювати. Саме тут виявляється логіка симулякру: управлінська роль репрезентується через цифровий образ, який не має власної здатності до відповідального рішення.

По-друге, порівняння з американською моделлю впровадження штучного інтелекту показує, що інституційний підхід передбачає чітку різницю між інструментами автоматизації та політичними суб'єктами. У Сполучених Штатах ШІ інтегрується як підтримка адміністративної діяльності, тоді як відповідальність залишається винятково людською. Албанська ж модель не лише розмиває межу між інструментом і суб'єктом, але й створює ризик хибного уявлення про автономність алгоритму.

По-третє, етичні настанови Європейської Комісії чітко наголошують на недопустимості антропоморфізації штучного інтелекту та необхідності забезпечення прозорості, підзвітності й пояснюваності в роботі інтелектуальних систем. Усі ці вимоги мають фундаментальний характер, оскільки їх відсутність здатна призвести до втрати довіри громадян, зниження якості публічної комунікації та зміщенню відповідальності з реальних посадовців на символічні цифрові конструкції. *Diella*, оцінена через призму цих стандартів, є прикладом саме такого ризику.

Отже, феномен "AI-міністерки" слід розглядати не як крок уперед у розвитку цифрового врядування, а як ілюстрацію складних взаємин між технологією, політикою та суспільним уявленням про владу. Антропоморфізація штучного інтелекту, яка просувається під виглядом інновації, фактично підважує інституційні принципи сучасної демократії та створює підстави для виникнення нових форм гіперреальності в політичній сфері. Подальші дослідження цієї проблематики є вкрай важливими для формування відповідальної стратегії цифрової трансформації державного управління, що не підміняє суб'єкта технологічним образом, а зберігає людську відповідальність як головний елемент політичної дії.

Джерела фінансування. Це дослідження не отримало жодного гранту від фінансової установи в державному, комерційному або некомерційному секторах.

Список використаних джерел

Бодріяр, Ж. (2004). *Симулякри і симуляція.* Основи.

Albania's AI minister is 'pregnant' with 83 digital assistants'. (2025, October 30). Euronews. https://surl.li/twsjdn

America's AI action plan. (2025). White House. https://www.whitehouse.gov/wp-content/uploads/2025/07/Americas-AI-Action-Plan.pdf

European Commission: Directorate-General for Communications Networks, Content and Technology. & Grupa ekspertów wysokiego szczebla ds. sztucznej inteligencji. (2019). *Ethics guidelines for trustworthy AI*. https://data.europa.eu/doi/10.2759/346720

Kryeziu, E. (2025, September 22). *Diella – asistenteja virtuale që u bë ministre: realitet apo spektakël?* Citizens.al. https://citizens.al/en/2025/09/22/diella/

Marković Khaze, N. (2025, November 13). *Albania's AI-generated minister is impressive spectacle, questionable reform*. The interpreter. https://surl.li/nknudq

Pillay, T. (2025, October 10). *The world's first AI-powered minister tests the future of government.* AOL. https://surl.li/mcfkgk

Shkruar nga Pamfleti. (2025, October 16). *Diella, the 'minister who doesn't exist': Albania's experiment with artificial intelligence.* Deutsche Welle. https://surl.li/ddmvlt

References

Albania's AI minister is 'pregnant' with 83 digital assistants'. (2025, October 30). Euronews. https://surl.li/twsjdn

America's AI action plan. (2025). White House. https://www.whitehouse.gov/wp-content/uploads/2025/07/Americas-AI-Action-Plan.pdf

Baudrillard, J. (2004). *Simulacra and Simulation*. Osnovy [in Ukrainian].

European Commission: Directorate-General for Communications Networks, Content and Technology. & Grupa ekspertów wysokiego szczebla ds. sztucznej inteligencji. (2019). *Ethics guidelines for trustworthy AI*. https://data.europa.eu/doi/10.2759/346720

Kryeziu, E. (2025, September 22). *Diella – asistenteja virtuale që u bë ministre: realitet apo spektakël?* Citizens.al. https://citizens.al/en/2025/09/22/diella/

Marković Khaze, N. (2025, November 13). *Albania's AI-generated minister is impressive spectacle, questionable reform*. The interpreter. https://surl.li/nknudq

Pillay, T. (2025, October 10). *The world's first AI-powered minister tests the future of government.* AOL. https://surl.li/mcfkgk

Shkruar nga Pamfleti. (2025, October 16). *Diella, the 'minister who doesn't exist': Albania's experiment with artificial intelligence.* Deutsche Welle. https://surl.li/ddmvlt

Отримано редакцією журналу / Received: 21.10.25
Прорецензовано / Revised: 18.12.25
Схвалено до друку / Accepted: 22.12.25

Oleksandr NEZDOLIA, PhD Student
ORCID ID: 0009-0000-8406-7269
e-mail: s.nezdolia@gmail.com
Taras Shevchenko National University of Kyiv, Kyiv, Ukraine

SIMULACRUM OF DIGITAL SUBJECTIVITY: AN ANALYSIS OF THE PHENOMENON OF ALBANIA'S "AI MINISTER"

Background. ***The article examines the phenomenon of Diella, a virtual "AI minister" introduced by the Albanian government and publicly presented as an autonomous political actor. Despite this anthropomorphic narrative, Diella lacks legal status and functions solely as a data-processing tool. The study aims to analyze how the symbolic construction of such a digital figure shapes public perceptions of AI subjectivity and its appropriate role in public governance.***

Methods. ***The study applies hermeneutic and discourse-analytical approaches, a comparative analysis of AI implementation models in Albania and the United States, and a normative analysis based on the European Commission's Ethics Guidelines for Trustworthy AI. The sources include political statements, journalistic investigations, official documents, and theoretical frameworks such as J. Baudrillard's concept of the simulacrum.***

ISSN 1728-3817

Results. ***The study indicates that Diella's practical use is limited to generating technical recommendations within public procurement procedures and remains fully supervised by human experts. This phenomenon creates a gap between its actual capabilities and its public image, thus reinforcing the illusion of agency. There are also several risks: its decisions are not fully transparent, the algorithm may treat different groups unfairly, and responsibility for decisions can shift away from human officials.***

Conclusions. ***The Albanian case illustrates the emergence of a digital simulacrum, an artificial political image that lacks real agency or autonomy. The study argues that anthropomorphising AI contradicts European ethical standards and may distort societal understanding of AI's role in governance. It emphasizes the need for transparent, accountable, and normatively regulated AI systems.***

Keywords: ***artificial intelligence, digital subjectivity, simulacrum, anthropomorphisation, algorithmic accountability, public governance, EU ethical guidelines.***

Автор заявляє про відсутність конфлікту інтересів. Спонсори не брали участі в розробленні дослідження; у зборі, аналізі чи інтерпретації даних; у написанні рукопису; в рішенні про публікацію результатів.

The author declares no conflicts of interest. The funders had no role in the design of the study; in the collection, analyses or interpretation of data; in the writing of the manuscript; in the decision to publish the results.